

Institutsionaalse akrediteerimise juhend

*Kinnitanud Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri kõrghariduse hindamisnõukogu 02.02.2018
Muudetud 19.05.2020; 30.06.2021; 7.01.2022*

*Muudatused kinnitanud Eesti Hariduse Kvaliteediagentuuri kõrghariduse hindamisnõukogu 14.06.2022;
1.02.2023*

I. Üldsätted

1. Juhindudes kõrgharidusseaduse § 37 ja § 38 ning võttes arvesse Eesti Vabariigi kõrgharidusstandardit, Euroopa kõrgharidusruumi kvaliteedikindlustuse standardeid ja suuniseid ning muid kõrghariduse kvaliteedikindlustust reguleerivaid õigusakte ja normdokumente, kehtestab ja avalikustab Eesti Hariduse Kvaliteediagentuur (edaspidi HAKA) institutsionaalse akrediteerimise juhendi.
2. Institutsionaalne akrediteerimine on välishindamine, mille käigus HAKA annab hinnangu kõrgkooli juhtimise, töökorralduse, õppe- ja teadustegevuse ning õppe- ja uurimiskeskonna vastavuse kohta õigusaktidele, kõrgkooli eesmärkidele ja arengukavale. Institutsionaalse akrediteerimise eesmärgiks on toetada strateegilise juhtimise ning õppimiskeskse, loovust ja innovatsiooni väärtustava kvaliteedikultuuri arengut kõrgkoolis ning kõrgkoolide õppe-, teadus- ja arendustegevuse mõju suurenemist ühiskonna arengus.
3. Kõrgkoolil on kohustus läbida institutsionaalne akrediteerimine vähemalt kord seitsme aasta jooksul. Kõrgkoolil on võimalik taotleda institutsionaalse akrediteerimise läbimist ka vähem kui seitsme aasta möödudes, kuid mitte sagedamini kui kord viie aasta jooksul.
4. HAKA ühitab võimalusel institutsionaalse akrediteerimise kutseõppe kvaliteedi hindamisega rakenduskõrgkoolides.

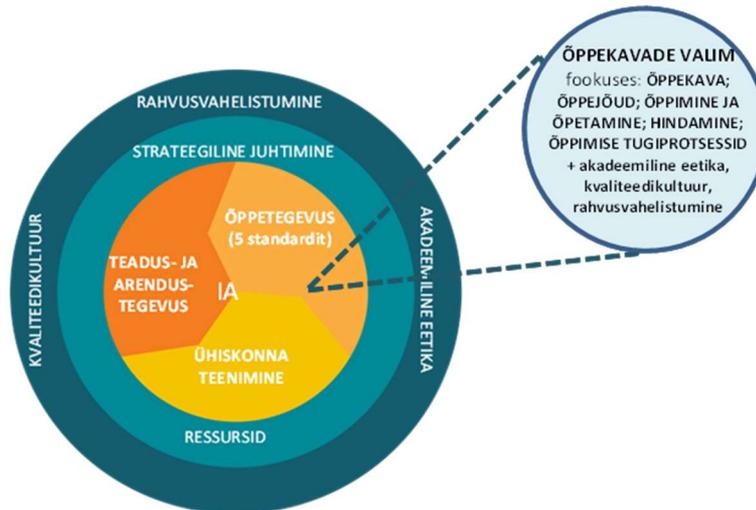
II. Institutsionaalse akrediteerimise standardid ja suunised

5. Institutsionaalse akrediteerimise standardite ja suuniste¹ määratlemisel on arvestatud Eesti Vabariigi kõrgharidust reguleerivate õigusaktide, riigi strateegiate, Euroopa kõrgharidusruumi kvaliteedikindlustuse standardite ja suuniste ning teiste rahvusvaheliste kokkulepetega.
6. HAKA hindab kõrgkooli kaheteistkümne standardi lõikes. Hindamise keskmes on kõrgkooli põhiprotsessid – õppetegevus, teadus-, arendus- ja loometegevus ning ühiskonna teenimine – ja organisatsiooni strateegiline juhtimine ning ressursside juhtimine. Õppetegevust vaadeldakse viie standardi lõikes: õppekava, õppejõud², õppimine ja õpetamine, üliõpilaste hindamine, õppimise tugiprotsessid. Hindamisel on läbivald fookuses akadeemiline eetika, kvaliteedikultuur ja rahvusvahelistumine (vt Joonis 1. Institutsionaalse akrediteerimise standardid).

¹ Suunised toovad välja võimalikke hea praktika näiteid standardi rakendamise kohta, pretendeerimata ammendavusele või sobivusele konkreetse kõrgkooli konteksti.

² Õppejõudude all on käesolevas juhendis peetud silmas akadeemilisi töötajaid (sh teadureid ja külalisõppejõude), kes viivad läbi õppetööd (sh juhendavad lõputöid).

7. Hindamaks kõrgkooli tasandil kehtivate põhimõtete ja regulatsioonide rakendamist õppetöös ning õppekavade sisehindamise süsteemi toimivust kõrgkoolis, hindab HAKA akrediteerimise raames valimipõhiselt ka õppekavu. Valimi määratlemisel arvestab HAKA õppekavade ja õppekavagruppide arvu kõrgkoolis, seniseid õppekavagruppide hindamistulemusi ja kõrgkooli põhjendatud ettepanekut. Valimisse kuulub 1–10 õppekava, olenevalt kõrgkooli õppekavagruppide ja õppekavade arvust.
8. Institutsionaalse akrediteerimise standardid ja suunised:

Joonis 1. Institutsionaalse akrediteerimise standardid

8.1. Strateegiline juhtimine

Standard:

Kõrgkooli arengu kavandamine on sihipärane ja süsteemne, kaasatud on erinevad sidusrühmad. Kõrgkool hindab regulaarselt seatud eesmärkide täitmist ning oma tegevuse mõju.

Suunised:

Kõrgkool on sõnastanud oma põhitegevuste – õppimine ja õpetamine, teadus-, arendus- ja loometegevus ning ühiskonna teenimine – eesmärgid ja võtmetulemused, võttes arvesse riigi prioriteete ja ühiskonna vajadusi, keskendudes oma tugevustele ning vähendades tarbetut dubleerimist nii kõrgkooli sees kui Eesti kõrghariduses tervikuna.

Kõrgkooli juhitakse kooskõlas kõrgkooli missiooni, visiooni ja põhiväärtuste ning nende alusel püstitatud eesmärkidega. Vastutus arengukavas sätestatud eesmärkide ja tegevuskavade elluviimise eest on selgelt määratletud. Eesmärkide täitmist ja tegevuste mõju hinnatakse regulaarselt.

Nii põhi- kui tugitegevustes toetatakse ja väärtustatakse säästvat arengut, loovust ja innovatsiooni. Kõrgkool arvestab arengu kavandamisel digitehnoloogia rakendamise võimalustega.

Kõrgkooli arengukava ja tegevuskavade väljatöötamise ja elluviimisesse on kaasatud liikmeskond (sh üliõpilased) ja välised huvirühmad. Kõrgkooli liikmeskond jagab arengukava aluseks olevaid põhiväärtusi.

Indikaatorid:

- Arengukava/ tegevuskava sihtnäitajate saavutamise määr (võtmetulemused)
- Muud standardiga seotud indikaatorid kõrgkooli valikul

8.2. Ressursid

Standard:

Kõrgkooli personaliarendus ning materiaalsete ja rahaliste vahendite haldamine on eesmärgipärane, süsteemne ning jätkusuutlik. Kõrgkoolisene ja kõrgkooliväline kommunikatsioon (sh turundus ja mainekujundus) on eesmärgistatud ja juhitud.

Suunised:

Kõrgkoolis on tõhusalt toimiv personaliarendussüsteem nii akadeemiliste kui tugistruktuuri töötajate osas. Töötajate värbamise ja arendamise põhimõtted ja protseduurid lähtuvad kõrgkooli arengukava eesmärkidest, on õiglased ja läbipaistvad. Töö tasustamise ning töötajate motiveerimise põhimõtted on määratletud ja kõigile töötajatele kättesaadavad ning neid järgitakse.

Kõrgkooli rahaliste vahendite jaotus lähtub kõrgkooli arengukava eesmärkidest. Taristu (hooned, laborid, õpperuumid, digitaristu jm) haldamine ja arendamine on sihipärane ja majanduslikult otstarbekas. Toimub taristu regulaarne analüüs (sh võrk, digiseadmed, tarkvara ja teenused, infosüsteemid, kasutajatugi, digiturvalisus jmt), mis arvestab mh õppijate, õppejõudude ja kõrgkooli teiste töötajate vajadustega.

Õppe- ja teadustaristu ajakohastamiseks on olemas piisavalt vahendeid ja/või nende hankimist võimaldav strateegia.

Kõrgkoolis on olemas infoturbe reeglid (sh andmekaitse ja kasutajate privaatsuse tagamine) ja neid rakendatakse. Tagatud on digiõppe keskkonna arendamine ja turvalisus. Digiõppe keskkond võimaldab õppijate autorsuse kindlakstegemist.

Kõrgkoolil on tõhusalt toimiv sihtrühmasid arvestav sise- ja väliskommunikatsioon. Avalikkusele suunatud informatsioon kõrgkooli tegevuse (sh õppekavade) ja välishindamiste tulemuste kohta on tõene, ajakohane, kergesti kättesaadav ja mõistetav. Kõrgkoolil on olemas süsteem oma põhitegevuste ja akadeemilise karjääri populariseerimiseks. Kõrgkooli liikmeskond on neid puudutavatest otsustest õigeaegselt informeeritud.

Töötajate rahulolu kõrgkooli juhtimise, töötingimuste, infoliikumise ja jne uuritakse regulaarselt ning tulemusi kasutatakse parendustegevustes.

Indikaatorid:

- Kõrgkooli tulude ja kulude jaotus

- Töötajate rahuloluküsitluste tulemuste trendid
- Muud standardiga seotud indikaatorid kõrgkooli valikul

8.3. Kvaliteedikultuur

Standard:

Kõrgkool on määratlenud oma põhi- ja tugiprotsesside kvaliteedi ning selle tagamise põhimõtted. Kõrgkoolis toimib strateegilist juhtimist toetav regulaarne sisehindamine erinevatel tasanditel (kõrgkool, üksused, õppekavad). Sise- ja välishindamise tulemusi analüüsitakse ja parendustegevusi viiakse ellu.

Suunised:

Kõrgkooli liikmeskond on leppinud kokku oma põhi- ja tugiprotsesside kvaliteedimääratlused ning lähtub neist oma igapäevatöös. Kõrgkoolis on kehtestatud oma sisemise kvaliteedihindamise (sisehindamise) põhimõtted ja protseduurid. Regulaarselt toimuva sisehindamise raames nii kõrgkooli kui õppekavade tasandil arvestatakse mh käesoleva juhendi standarditega. Sisehindamises osaleb liikmeskond sh üliõpilased ja välised huvirühmad.

Õppekavade sisehindamisega kaasneb tagasiside kõrgkoolisestelt ja/või välistelt ekspertidelt. Õppekavade korrapärase ülevaatus ja parendamise abil tagatakse nende asjakohasus, sh vastavus rahvusvahelistele arengusuundadele. Sisehindamise käigus toimub mh üksteiselt õppimine, oma tulemuste ja nende saavutamise teede võrdlemine teiste kõrgkoolidega ja parimate praktikate jagamine.

Sisehindamisel lähtutakse kvaliteedijuhtimise põhiküsimustest: Mida ja miks soovitakse saavutada? Kuidas seda soovitakse teha? Kuidas saadakse teada, kas tegevused toimivad ja omavad soovitud mõju? Kas soovitud tulemused ja nende saavutamiseks kasutatud ressursid (sh tehnoloogilised lahendused) on mõistlikus tasakaalus? Kuidas juhitakse parendustegevusi?

Indikaatorid:

- Sisehindamise tulemuste analüüsi põhjal ellu viidud parendustegevused kõrgkooli põhi- ja tugiprotsessides (näited erinevatest valdkondadest)
- Muud standardiga seotud indikaatorid kõrgkooli valikul

8.4. Akadeemiline eetika

Standard:

Kõrgkool on määratlenud akadeemilise eetika põhimõtted, omab süsteemi nende levitamiseks kõrgkooli liikmeskonna hulgas ning käitumisjuhiseid põhimõtete eiramise korral. Kõrgkoolil on toimiv kaebuste menetlemise süsteem.

Suunised:

Kõrgkool väärtustab oma liikmeskonda ning tagab võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kõikide töötajate ja üliõpilaste suhtes.

Kõrgkooli töötajad ja üliõpilased lähtuvad kõigis tegevustes kõrgkoolis kokku lepitud akadeemilise eetika põhimõtetest.

Kõrgkool austab teaduse alusväärtusi ja tegevuspõhimõtteid, mis on kirjas teadusasutuste, Eesti Teaduste Akadeemia, Eesti Teadusagentuuri ning Haridus- ja Teadusministeeriumi ühisdokumendis „Hea teadustava“.

Kõrgkool toetab üliõpilasi ja õppejõude eetiliste probleemide mõistmisel ja nendele reageerimisel. Õppejõud ja üliõpilased on sallimatud petturluse, sh spikerdamise ja loomevarguse suhtes, ning selle ilmnemisel reageeritakse kohe. Tähelepanu pööratakse akadeemilise eetika tavade rakendamisele digikeskkonnas: loomevarguse vältimisele, autoriõiguse tagamisele jms.

Kõrgkooli liikmeskonna kaebuste (sh diskrimineerimisjuhtumite) menetlemine on läbipaistev ja objektiivne, tagatud on kõigi osapoolte õiglane kohtlemine.

Indikaatorid:

- Plagiaativastussüsteemidega kontrollitud üliõpilastööde osakaal ning tuvastatud plagiatsioonide osakaal
- Muud standardiga seotud indikaatorid kõrgkooli valikul, näiteks kaebuste statistika (üldarv, kaebaja kasuks tehtud otsuste osakaal)

8.5. Rahvusvahelistumine

Standard:

Kõrgkool on seadnud eesmärgid rahvusvahelistumise suunal ja hindab regulaarselt nende täitmist. Kõrgkool on loonud eeldused üliõpilaste- ja õppejõudude rahvusvaheliseks mobiilsuseks, mis toetab õppe- ja TAL tegevuste arengut ning kõrgkooli liikmeskonna ja Eesti ühiskonna kultuurilist avatust.

Suunised:

Kõrgkool loob võimalused rahvusvaheliseks üliõpilasvahetuseks, pakkudes ingliskeelseid õppekavu ja/või õppemooduleid. Kõrgkooli õppekeskkond toetab rahvusvahelistumist ja kultuurilist avatust.

Väliskõrgkoolis läbitud õpingute arvestamine õppekava täitmisel vastab kõrgkoolis kehtestatud kvaliteedinõuetele, on süsteemne ja õpiväljunditega kooskõlas ning toetab üliõpilaste rahvusvahelist mobiilsust.

Kõrgkooli õppekorraldus soodustab üliõpilaste osalemist rahvusvahelises (sh virtuaalses) mobiilsuses (näiteks on loodud mobiilsusaken õppekavades). Kõrgkoolil on lepingud väliskõrgkoolidega ning üliõpilasi suunatakse õppe- ja praktikaalastesse välisvahetustesse, pakkudes selleks igakülgset tuge. Õppejõud julgustavad üliõpilasi välismobiilsuses osalema.

Õppetöös, sh doktoritööde juhendamisel, osalevad välisõppejõud.

Kõrgkool toetab ja tunnustab õppejõudude osalemist rahvusvahelistes õppe-, uurimis- ja loomeprojektides ning õpetamist, teadus- ja loometööd ning enesetäiendamist väliskõrgkoolide juures.

Indikaatorid:

- Õppejõudude mobiilsus (sisse-välja)
- Üliõpilaste mobiilsus (sisse-välja)
- Muud standardiga seotud indikaatorid kõrgkooli valikul, näiteks
 - Ingliskeelsete õppekavade arv põhiüksuste ja õppeastmete lõikes
 - Välisüliõpilaste osakaal (õppekavade, õppeastmete kaupa, kõrgkoolis üldiselt)
 - Ingliskeelseid õppeaineid (vähemalt 15 EAP mahus) sisaldavate õppekavade osakaal
 - Välimobiilsuses omandatud ainepunktide arv

8.6. Õppejõud

Standard:

Õppetööd viib läbi piisav arv erialaselt pädevaid, õppija arengut toetavaid ja pidevat enesearengut väärtustavaid õppejõude.

Suunised:

Akadeemiliste töötajate vanuseline struktuur ning noorte õppejõudude osakaal tagab õppetöö jätkusuutlikkuse. Akadeemiliste töötajate karjäärimudel motiveerib võimekaid noori akadeemilist karjääri alustama ning loob võimalused edenemiseks.

Kõrgkool toetab süsteemselt õppejõudude arengut. Õppejõud tegelevad erialase enesetäienduse ja õpetamis- ja digipädevuse arendamisega, arendavad oma juhendamisalast pädevust ning jagavad omavahel parimaid praktikaid.

IT- ja haridustehnoloogiline tugi (sh koolitused) on õppejõududele kättesaadav.

Õppejõudude osalus teadus-, arendus- ja/või loometegevuses toetab õppe läbiviimist ning tagab üliõpilastööde (sh doktoritööde) juhendamiseks vajaliku pädevuse.

Õppejõud teevad õppe- ja teadus- ja/või loometöö vallas koostööd kõrgkooli sees ning partneritega väljaspool kõrgkooli, kelle hulka kuuluvad nt valdkonna praktikud, avaliku sektori organisatsioonid, ettevõtted, teised teadus- ja arendusasutused, teiste Eesti ja väliskõrgkoolide õppejõud. Õppetöö läbiviimisel osalevad kvalifitseeritud külalisõppejõud ja praktikud.

Õppejõu töö hindamisel (sh atesteerimisel) arvestatakse nii õppetöö kui teadus-, arendus- ja loometöö tulemuslikkust, sh üliõpilaste tagasisidet, juhendamise tulemuslikkust, õpetamis- juhendamise- ja digipädevust, rahvusvahelist mobiilsust ja ettevõtluskogemust vm töökogemust erialavaldkonnas väljaspool kõrgkooli.

Indikaatorid:

- Konkurs valitavatele akadeemiliste töötajate ametikohtadele
- Üliõpilaste arv akadeemilise töötaja kohta täistööaja arvestuses
- Doktorikraadiga õppejõudude osakaal
- Üliõpilaste tagasiside tulemused õppejõudude töö kohta
- Õppejõudude osalemine täienduskoolituses vm vormis õpetamis- ja digipädevuse arendamine ja erialane enesetäiendamine
- Muud standardiga seotud indikaatorid kõrgkooli valikul

8.7. Õppekava**Standard:**

Õppekavade väljatöötamisel ja arendamisel arvestatakse huvirühmade ootustega, kõrgharidus- ja kutsestandardite ning valdkondlike arengutrendidega. Õppekavade, moodulite ja õppeainete eesmärgid ning neis kavandatud õpiväljundid on konkreetsed ja sidusad. Õppekavad toetavad loovust ja ettevõtlikkust ning teiste üldpädevuste arengut.

Suunised:

Õppekavade (sh võõrkeelsete) väljatöötamisel ja arendamisel lähtub kõrgkool oma eesmärkidest, valdkondlikust kompetentsist ja tööturu vajadustest ning arvestab riigi strateegiate ja ühiskonna ootustega. Õppekavad toetuvad ajakohasele valdkondlikule oskusteabele ja teadusuuringutele.

Õppekava õpiväljundid on vastavuses riikliku kvalifikatsiooniraamistiku vastava taseme nõuetega ning nende kavandamisel on kõrgkool arvestanud muuhulgas tulevikuvajadustega. Õppekavade väljatöötamisel on kõrgkool viinud läbi võrdlusanalüüsi sarnaste õppekavadega juhtivates väliskõrgkoolides.

Õppekava ja selle moodulite eesmärgid, kavandatud õpiväljundid, teoreetiline ja praktiline õpe, iseseisva töö ja praktika osakaal ning saavutatud õpiväljundite hindamine moodustavad sidusa terviku.

Üldpädevuste (sh loovuse ja ettevõtlikkuse) ning erialase digipädevuse arendamine ja ennatjuhtiva õppija kujunemise toetamine on õppekava loomulik osa ning need on lõimitud erialaõpingutega.

Õppekavades määratletud üliõpilaste eeldatav õpikoormus on realistlik ning kooskõlas arvestusega, et keskmiselt 1 EAP=26 üliõpilase töötundi. Õppekava pakub piisavat väljakutset erineva teadmiste ja oskuste tasemega õppijatele.

Indikaatorid:

- Üliõpilaste arv õppekava kohta
- Muud standardiga seotud indikaatorid kõrgkooli valikul

8.8. Õppimine ja õpetamine

Standard:

Vastuvõtutingimused ja -korraldus tagavad õiglase ligipääsu kõrgharidusele ja motiveeritud üliõpilaskonna kujunemise. Kõrgkoolis rakendatakse süsteemselt õppijakeskset lähenemisviisi, mis suunab üliõpilasi võtma vastutust oma õpingute ja karjääri planeerimise eest ning toetab loovust ja innovatsiooni. Kõrgkooli lõpetanud on oma erialaste teadmiste ja sotsiaalsete oskustega nii siseriiklikult kui rahvusvaheliselt konkurentsivõimelised.

Suunised:

Vastuvõtutingimused ja -korraldus on läbipaistev ja erapooletu. Vastuvõtul hinnatakse üliõpilase eeldusi edukaks toimetulekuks valitud õppekaval.

Välisriigi kvalifikatsioonide akadeemiline tunnustamine toimub vastavalt rahvusvahelistele konventsioonidele, riikidevahelistele kokkulepetele ja Eesti õigusaktidele.

Õppeprotsessis võetakse arvesse üliõpilaste individuaalseid võimeid ja vajadusi ning toetatakse nende arengut. Õppimine pakub piisavat väljakutset erineva tasemega üliõpilastele. Üliõpilased osalevad õppeprotsessi kavandamises ja läbiviimises. Iseseisva töö ja kontaktõppe korraldus motiveerib üliõpilasi oma õpingute eest vastutust võtma.

Õppetöös kasutatakse nüüdisaegseid, digikultuuri arengut toetavaid, eesmärgipäraseid ja tõhusaid õppemeetodeid ja –vahendeid, mis toetavad mh ennastjuhtiva õppija kujunemist, loovust, innovatsiooni, digipädevuse jt üldpädevuste arengut. Kõrgkoolil on olemas õppimise ja õpetamise (sh digiõppes) hea tava ning seda rakendatakse.

Praktika on lõimitud erialaõpingutega, määratletud on nõuded praktika sooritamiseks ning tagatud on üliõpilase juhendamine.

Üliõpilased on motiveeritud õppima ning panustavad õpingute kvaliteedi parendamisse, andes sisukat tagasisidet nii õppeprotsessile kui -korraldusele.

Doktorandid kavandavad oma õpinguid ning teadus- ja arendustegevust koostöös juhendaja(te)ga, seades konkreetsed eesmärgid igaks aastaks ning vastutades nende eesmärkide täitmise eest.

Indikaatorid:

- Üliõpilaste rahulolu õppe sisu ja korraldusega
- Vilistlaste rahulolu õppe kvaliteediga
- Tööandjate rahulolu lõpetajate ettevalmistusega
- Muud standardiga seotud indikaatorid kõrgkooli valikul

8.9. Üliõpilaste hindamine

Standard:

Üliõpilaste hindamine, sh varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamine on õppimist toetav ja õpiväljunditega kooskõlas. Tagatud on hindamise objektiivsus ja usaldusvärsus.

Suunised:

Hindamiskriteeriumid on üliõpilastele arusaadavad ning üliõpilased on nendest aegsasti informeeritud. Õppejõud teevad koostööd hindamiskriteeriumide määratlemisel ning rakendavad sarnaseid lähenemisviise.

Hindamismeetodid on mitmekülgsed ja asjakohased, hindavad õpiväljundite (sh üldpädevuste) saavutamist ning toetavad ennastjuhtiva õppija kujunemist.

Võimalusel on hindamisülesannete väljatöötamise ja üliõpilaste hindamisse kaasatud rohkem kui üks õppejõud. Üliõpilased saavad hindamisel arengut toetavat tagasisidet.

Kõrgkool arendab õppejõudude hindamisalast pädevust ja toetab digitehnoloogia usaldusväärset rakendamist hindamisel.

Doktorantide atesteerimine on läbipaistev ja erapooletu. Selle eesmärk on toetada doktorandi arengut, anda hinnang doktorandi senise töö tulemuslikkusele ning hinnata tema suutlikkust doktoriõpingud tähtajaliselt läbida ja doktoritöö edukalt kaitsta.

Varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamisel õppekava täitmise osana hinnatakse õpingute ja töökogemuse kaudu saavutatud tulemust (saavutatud õpiväljundeid). Üliõpilased on teadlikud oma õigustest ja kohustustest, sh hindamisega seotud vaidluste menetlemise protseduuridest.

Indikaatorid:

- VÕTA raames taotletud ja arvestatud ainepunktide arv
- Muud standardiga seotud indikaatorid kõrgkooli valikul

8.10. Õppimise tugisüsteemid

Standard:

Kõrgkool tagab üliõpilaste akadeemilise, karjäärilase ja psühholoogilise nõustamise. Üliõpilaste individuaalset arengut ja akadeemilist edasijõudmist jälgitakse ja toetatakse.

Suunised:

Kõrgkool pakub üliõpilasele tuge individuaalse õppekava koostamisel lähtuvalt üliõpilase erivajadustest ning hariduslikest võimetest ja eelistustest.

Kõrgkool nõustab üliõpilasi (sh erivajadustega üliõpilasi ning välisüliõpilasi) praktika- ja töökohtade leidmisel. Üliõpilased on teadlikud, kust saada tuge psühholoogiliste probleemide korral.

Kõrgkoolil on toimiv süsteem välisüliõpilaste toetamiseks ja nõustamiseks (sh psühholoogiliseks ja karjäärilaseks nõustamiseks), mis mh aitab neil sujuvalt integreeruda kõrgkooli liikmeskonda ja Eesti ühiskonda. Kõrgkool analüüsib katkestamise ja väljalangemise põhjuseid ning astub samme õpingute efektiivsuse tõstmiseks.

Õppe- ning teadus-, arendus- ja loometegevuse läbiviimiseks on tagatud ajakohase õppe- ja teaduskirjanduse ja muude õppematerjalide ning -vahendite kättesaadavus, sh iseseisvaks tööks, ning ligipääs teadusandmebaasidele. Õppekirjandus, -materjalid ja muud õppevahendid on ühtlaselt kõrge kvaliteediga.

Õppetegevuse toetamiseks on kavandatud aja- ja asjakohased digitehnoloogilised lahendused, sh õppeinfosüsteem, dokumendihaldus, e-õppe keskkonnad, õpianalüütika vahendid. Digiõppe ja IT tugi on õppijatele kättesaadavad.

Kõrgkool toetab üliõpilaste osalemist õppekavavälises tegevuses ja kodanikuühiskonna algatustes.

Kõrgkool jälgib üliõpilaste rahulolu pakutavate nõustamisteenustega, digiõppe ja IT-toega ning teeb vajadusel muudatusi.

Indikaatorid:

- Keskmine õppeaeg õppeastmete kaupa
- Õppetöö katkestajate osakaal (esimesel õppeaastal ja kogu õppeperioodi vältel)
- Üliõpilaste rahulolu tugiteenustega
- Muud standardiga seotud indikaatorid kõrgkooli valikul

8.11 Teadus-, arendus- ja/või muu loometegevus (TAL)³

Standard:

Kõrgkool on määratlenud oma eesmärgid ja fookused TAL valdkonnas, lähtudes kõrgkooli missioonist, ühiskonna ootustest ja tulevikuvajadustest, ning hindab nende täitmist ja TAL valdkonna tegevuste ühiskondlikku mõju. TAL toetab õppetegevuse läbiviimist kõrgkoolis. TAL tugiteenused on sihipärased ning toetavad põhiprotsessi eesmärkide täitmist.

Suunised:

Kõrgkool väärtustab TAL valdkonna rolli ja vastutust ühiskonnas, hindab oma TAL tulemusi, nende rahvusvahelist nähtavust ning tegevuste ühiskondlikku mõju.

Kõrgkool reageerib paindlikult ühiskonna ja töömaailma hetkevajadustele uuringute osas ning teeb uuringute kavandamisel koostööd ettevõtete, avaliku sektori asutuste ning kolmanda sektori organisatsioonidega.

Õppejõud tutvustavad üliõpilastele oma teadustegevuse tulemusi ja erialavaldkonna uuemaid teadussaavutusi ning kaasavad üliõpilasi võimalusel teadus- ja arendusprojektidesse.

TAL korraldus ja juhtimine arvestab valdkondlikke erisusi ja kõrgkooli missiooni (profiili).

Kõrgkool kasutab digitaalseid vahendeid teadusandmete haldamiseks ja taaskasutamiseks.

³ Teadus-, arendus- ja/või muu loometegevus (edaspidi *TAL*) – teadus- ja arendustegevus (sh alus- ja rakendusuuritud) teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse mõttes ning kunstide valdkonna loome- ja arendustegevus

Indikaatorid kõrgkooli valikul:

- Arvandmed: (1) teaduspublikatsioonid klassifikaatorite lõikes; (2) loometööde avalikud esitused; rahvusvaheliste konkursside tunnustused; retsensioonid erialaväljaannetes jms; (3) patenditaotlused, patendid; (4) õpikud, õppevahendid mitmesugustel kandjatel jne; (5) süsteemiarenduslahendused; tootearenduslahendused; keskkonnarakenduslikud lahendused; (6) ettevõtetega sõlmitud lepingud; (7) spin-off firmad jms vastavalt kõrgkooli profiilile ja seatud prioriteetidele jne
- Teaduspublikatsioonide / loometööde arv ühe akadeemilise personali liikme ja ühe teaduskohustusega töötaja kohta (täistöökohtade arvestuses, valdkondade kaupa)
- Välisrahastusega TAL projektide arv ja rahaline maht
- Positiivse rahastusotsusega projektide osakaal esitatud projektitaotlustest
- Muud standardiga seotud indikaatorid kõrgkooli valikul

8.12. Ühiskonna teenimine

Standard:

Kõrgkool algatab ja viib ellu arendustegevusi, mis suurendavad kogukonna heaolu ja levitavad nüüdisaegset oskusteavet kõrgkooli kompetentsivaldkondades. Kõrgkool kui õppimisele suunatud organisatsioon propageerib ühiskonnas elukestvat õpet ning loob selleks kvaliteetseid võimalusi.

Suunised:

Kõrgkool panustab kogukonna heaolu arendamisse, jagades oma ressursse (raamatukogu, muuseumid, spordirajatised jms), pakkudes konsultatsioone ja nõustamisteenust, osaledes mittetulundussektori arendamises, ja heategevuses ning korraldades kontserte, näitusi, etendusi, konverentse, messe jmt üritusi.

Kõrgkool kaasab vilistlasi kõrgkooli ning teadmusühiskonna arendamisele suunatud tegevustesse.

Kõrgkooli töötajad osalevad eriala- ja kutseliitude töös ning muudes ühiskondlikes nõu- ja otsustuskogudes ekspertidena, suunates arvamusiidritena ühiskonna arenguprotsesse. Akadeemiliste töötajate mõju ühiskonnas arvestatakse nende töö hindamisel.

Kõrgkool on selgelt määratlenud täienduskoolitusega seotud eesmärgid, mõõdab nende täitmist ja kavandab parendusi. Kõrgkool kavandab täienduskoolitust lähtuvalt töömaailma sihtrühmade hetke- ja tulevikuvajadustest. Tõendus põhine õpe toetab täiskasvanud inimese õppimist ja enesearendust.

Kõrgkool kasutab digitaalseid võimalusi koolituste jt teenuste pakkumiseks laiemale avalikkusele.

Indikaatorid:

- Täienduskoolituses (jm tasulises avatud õppes) osalejate arv (vastutusvaldkondade või põhiüksuste lõikes)
- Muud standardiga seotud indikaatorid kõrgkooli valikul

III. Hindamiskomisjonide moodustamine ja ülesanded

- Hindamiskomisjon (edaspidi *komisjon*) koosneb vähemalt 4 liikmest.
- Komisjoni moodustamisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:
 - komisjoni kuuluvad nii erialavaldkondade kui ka kõrgkooli või akadeemilise üksuse juhtimise kogemusega eksperdid;
 - vähemalt üks komisjoni liige on väljastpoolt kõrgkoole;
 - komisjoni on kaasatud vähemalt üks välisriigi ekspert;
 - vähemalt üks komisjoni liige on üliõpilane või isik, kes on (komisjoni kinnitamise seisuga) lõpetanud kõrgkooli mitte rohkem kui üks aasta tagasi;
 - vähemalt ühel komisjoni liikmel on juhtimise kogemus soovitavalt hinnatava kõrgkooliga sarnase profiiliga kõrgkoolis;
 - vähemalt ühel komisjoni liikmel on varasem institutsiooni kui terviku hindamise kogemus.
- Komisjoni liikmele on esitatud järgnevad nõuded:
 - komisjoni liige on oma töös sõltumatu, ta ei esinda organisatsiooni huve, mille liikmeskonda ta kuulub;
 - komisjoni liige on oma hinnangutes eelarvamuste vaba;
 - komisjoni liige tunneb kõrgharidussüsteemi toimimist ning on kursis kõrghariduse arengusuundadega ja välishindamise põhimõtetega;
 - komisjoni liikmel on töö läbiviimiseks vajalik meeskonnatöö oskus;
 - komisjoni liige valdab inglise keelt kõnes ja kirjas.
- Pärast esialgse komisjoni koosseisu kooskõlastamist HAKA hindamisnõukoguga saadab HAKA büroo vastava info kõrgkoolile, kellel on võimalik esitada koosseisu kohta ühe nädala jooksul oma seisukoht, taotlema põhjendatud vajadusel täiendavate liikmete lisamist või mõne komisjoni liikme taandamist.
- HAKA juhataja kinnitab komisjoni lõpliku koosseisu oma korraldusega ja määrab komisjoni esimehe, sekretäri ning hindamiskoordinaatori.
- Hindamiskoordinaator (edaspidi *koordinaator*) on HAKA töötaja. Koordinaator ei ole komisjoni liige.

15. Komisjoni liige kinnitab allkirjaga talle hindamise käigus teatavaks saanud informatsiooni ning komisjoni arutelude sisu konfidentsiaalsena hoidmise kohustust ja huvide konflikti puudumist. Juhul, kui huvide konflikt peaks esinema, kohustub komisjoni liige viivitamatult teavitama HAKA juhatajat ning taandama ennast komisjoni tööst. Huvide konflikti eeldatakse järgmistel juhtudel:
 - 15.1. Komisjoni liikmel on hindamise hetkel hinnatava kõrgkooliga töölased vm lepingulised suhted või ta on hinnatava kõrgkooliga kolme aasta jooksul enne hindamiskülastust olnud töölepingulistest suhetes.
 - 15.2. Komisjoni liige osaleb hindamise hetkel mõnes hinnatava kõrgkooli otsustus- või nõuandvas kogus ja/või kuulub hinnatava erakõrgkooli pidaja juhtorganitesse.
 - 15.3. Komisjoni liige õpib hinnatavas kõrgkoolis või on selle lõpetanud vähem kui kolm aastat tagasi.
 - 15.4. Hinnatava kõrgkooli liikmeskonnas on komisjoni liikmele lähedane isik (abikaasa või elukaaslane, laps või vanem).
16. Komisjoni töökeel on inglise keel. Kui kõrgkool soovib hindamiskülastusel kasutada tõlketeenust, kooskõlastab ta tõlgi hindamiskoordinaatoriga vähemalt nädal enne hindamiskülastust. HAKA esitab tõlgile järgmised nõuded: tõlgil on järeltõlke tegemiseks vajalik ettevalmistus (tõlke magistriõpe, täiendõpe, lisaeriala vm) eesti-inglise-eesti suunal ja varasem järeltõlke kogemus, ta valdab kõrghariduse terminoloogiat. Tõlk ei tööta hinnatavas kõrgkoolis. Tõlketeenusega seotud kulud kannab kõrgkool.
17. Komisjoni juurde võib komisjoni esimehe nõusolekul määrata HAKA juhataja korraldusega kuni kaks vaatlejat teistest välishindamisega tegelevatest organisatsioonidest. Vaatleja kinnitab allkirjaga hindamiskomisjoni arutelude sisu konfidentsiaalsena hoidmise kohustust. Vaatlejal ei ole õigust hindamisprotsessi sekkuda.
18. Komisjoni liikme ülesanded:
 - 18.1. tutvuda institutsionaalset akrediteerimist reguleeritavate dokumentidega ning läbida HAKA hindamiskoolitus;
 - 18.2. töötada läbi kõrgkooli eneseanalüüsi aruanne ja eeltäita hindamisvorm;
 - 18.3. osaleda komisjoni koosolekutel ja aruteludes;
 - 18.4. osaleda hindamiskülastuse ettevalmistamisel ja hindamiskülastusel;
 - 18.5. osaleda hindamisaruande koostamises vastavalt kokkulepitud tööjaotusele;
 - 18.6. tutvuda kõrgkooli kommentaaridega hindamisaruandele ning arvestada neid lõpliku hindamisaruande kooskõlastamisel;
 - 18.7. täita muid hindamisega seotud ülesandeid vastavalt komisjonisisesele tööjaotusele;
 - 18.8. pidada kinni komisjonis kokku lepitud tähtaegadest.
19. Komisjoni sekretär on komisjoni liige, kes lisaks komisjoniliikme ülesannetele täidab järgmist ülesannet: koondab kokku ja ühtlustab komisjoniliikmete poolt koostatud aruande osad.

20. Komisjoni esimees täidab komisjoni liikme ülesannetele lisaks veel järgmisi ülesandeid:
 - 20.1. juhib komisjoni tööd
 - 20.2. juhatab komisjoni koosolekuid;
 - 20.3. määrab komisjoni liikmete tööjaotuse;
 - 20.4. annab kõrgkoolile pärast külastuse lõppu ülevaade komisjoni esmaste järelduste kohta;
 - 20.5. tagab komisjoni hinnangute põhjendatuse;
 - 20.6. kinnitab hindamisaruande.
21. Koordinaatori ülesanded:
 - 21.1. tagada hindamisprotsessi ladus toimimine lähtuvalt käesoleva dokumendi sisulistest nõuetest ning ajalisest raamistikust;
 - 21.2. koondada komisjoni eeltöö ühtsesse formaati;
 - 21.3. kooskõlastada komisjoni liikmetega nimekiri inimestest, kellega komisjon soovib vestelda, ning loetelu täiendavatest materjalidest, mida komisjon külastuse ettevalmistamiseks vajab;
 - 21.4. kooskõlastada kõrgkooliga külastuse ajakava, kohtumistes osalevate inimeste nimed ja ametipositsioonid ning taotleda kõrgkoolilt vajadusel täiendavate materjalide esitamist;
 - 21.5. täita muid komisjoni esimehe poolt antud ühekordseid konkreetse hindamisega seotud tööülesandeid.
22. HAKA dokumenteerib külastusel toimuvad vestlused.
23. HAKA sõlmib komisjoni liikmetega töövõtulepingud.

IV. Eneseanalüüsi aruande koostamine

24. Kõrgkool koostab eneseanalüüsi vastavalt HAKA juhendile. Eneseanalüüsi aruanne on ingliskeelne.
25. HAKA korraldab kõrgkoolile soovi korral institutsionaalse akrediteerimise eneseanalüüsi koolituse.
26. Kõrgkool esitab HAKA-le eneseanalüüsi aruande elektroonilisel kujul vähemalt kolm kuud enne HAKA-ga kooskõlastatud hindamiskülastuse algust.
27. HAKA büroo vaatab eneseanalüüsi aruande üle kahe nädala jooksul selle kättesaamisest ning saadab vajadusel kõrgkoolile parandamiseks ja täiendamiseks. Kõrgkool saadab täiendatud aruande HAKA büroole tagasi kahe nädala jooksul.
28. Hiljemalt kaks kuud enne hindamiskülastust saadab koordinaator eneseanalüüsi aruande komisjonile.

V. Hindamiskülastus

29. HAKA büroo lepib hindamiskülastuse nädala kõrgkooliga kokku hiljemalt kuus kuud enne selle toimumist. Komisjoni vastu võttev kõrgkool määrab isiku, kes vastutab külastuse ladusa toimimise eest ja tagab komisjoni liikmete töötingimused kõrgkoolis.
30. Kõrgkool annab komisjoni liikmete käsutusse otstarbekalt sisustatud ruumi ning võimaldab neil külastuse käigus:
 - 30.1. tutvuda kõrgkooli tegevust sätestavate ja korraldavate sisemiste normdokumentidega;
 - 30.2. intervjueerida komisjoni liikmete valikul kõrgkooli töötajaid ja üliõpilasi;
 - 30.3. tutvuda õppe-, teadus- ja arendustegevust ning üliõpilasi käsitlevate andmestike ja infosüsteemidega;
 - 30.4. tutvuda kõrgkooli töötajate andmetega (CV-d, ametijuhendid vms);
 - 30.5. tutvuda kõrgkooli taristuga;
 - 30.6. tutvuda üliõpilaste teadus-, arendus- ja loometöödega;
 - 30.7. tutvuda kõrgkooli finantstegevust kajastavate andmetega;
 - 30.8. saada vajadusel muud kõrgkooli juhtimise ja töökorraldusega seotud informatsiooni.
31. Viie tööpäeva jooksul pärast külastust küsib HAKA kõrgkoolilt kirjalikku tagasisidet komisjoni liikmete ettevalmistuse, küsimuste asjakohasuse ja muu olulise kohta.

VI. Hindamisaruanne ja komisjoni hinnangute kujunemine

32. Komisjon annab kõrgkoolile hinnangu eraldi kaheteistkümne standardi osas: strateegiline juhtimine, ressursside juhtimine, kvaliteedikultuur, akadeemiline eetika, rahvusvahelistumine, õppejõud, õppekava, õppimine ja õpetamine, üliõpilaste hindamine, õppimise tugisüsteemid, teadus- arendus- ja/või muu loometegevus (TAL) ja ühiskonna teenimine (edaspidi *hinnangud*).
33. Komisjon hindab standarditele vastavust kolmeastmelisel skaalal: „vastav“, „osaliselt vastav“ ja „ei vasta“.
34. Standardeid, kus kõrgkool on näidanud silmapaistvaid tulemusi ja/või algatusi, võib komisjon tunnustada lisamärkega ‘tunnustust vääriv’.
35. Komisjoni hinnangute aluseks on soovitatavalt konsensuslik otsus. Kui konsensust ei saavutata, võetakse otsus vastu komisjoni liikmete lihthäälteenamusega ning sellele lisatakse eriarvamus(ed) koos põhjendus(te)ga. Kui hääled jagunevad võrdselt, otsustab komisjoni esimehe hääl.
36. HAKA büroo edastab hindamisaruande kõrgkoolile hiljemalt kuuenda nädala lõpuks pärast külastust. Juhul, kui hinnatakse korraga mitut kõrgkooli, on võimalik aruande tähtaega pikendada kuni kaks nädalat.

37. Kõrgkoolil on võimalik esitada oma kommentaarid hindamisaruande kohta kahe nädala jooksul pärast aruande saamist. Komisjon töötab saadud kommentaarid läbi ning võtab neid lõpparuande koostamisel arvesse.
38. Lõpliku, komisjoni esimehe kinnitatud hindamisaruande elektroonilise versiooni edastab komisjoni esimees HAKA büroole hiljemalt üheksanda nädala lõpuks pärast külastuse toimumist.
39. Komisjoni hindamisaruande edastab HAKA büroo HAKA kõrghariduse hindamisnõukogule ja hinnatavale kõrgkoolile.

VII. HAKA kõrghariduse hindamisnõukogu otsus

40. Kõrgkooli institutsionaalse akrediteerimise kohta teeb HAKA kõrghariduse hindamisnõukogu (edaspidi *hindamisnõukogu*) argumenteeritud otsuse oma istungil kolme kuu jooksul pärast hindamisaruande saamist. Otsustamise juurde võib hindamisnõukogu vajadusel selgituste andmiseks kutsuda ka komisjoni esimehe või tema poolt volitatud komisjoni liikme.
41. Hindamisnõukogu võtab otsuse tegemisel aluseks kõrgkooli eneseanalüüsi aruande, komisjoni hinnangud ja kõrgkooli tähtajaliselt laekunud kommentaarid ning täiendavad hindamisnõukogu taotlusel esitatud materjalid.
42. Hinnangutes vastuolude või vähese argumenteerituse ilmnemisel on hindamisnõukogul õigus saata aruanne komisjonile tagasi läbivaatamiseks ja täpsustamiseks. Läbi vaadatud aruande saadab komisjon hiljemalt 2 nädala jooksul tagasisaatmisest uuesti HAKA büroole, kes toimib sellega vastavalt punktides 37–39 sätestatud korrale.
43. Institutsionaalse akrediteerimise otsuse tegemisel lähtub hindamisnõukogu järgmistest põhimõtetest:
 - 43.1. Kui kõik standardid on hinnanguga „vastav“, otsustab hindamisnõukogu, et kõrgkooli juhtimine, töökorraldus, õppe- ja teadustegevus ning õppe- ja uurimiskeskond vastavad nõuetele ning akrediteerib kõrgkooli seitsmeks aastaks.
 - 43.2. Kui üks kuni neli standardit on hinnanguga „osaliselt vastav“ ja ülejäänud standardid on hinnanguga „vastav“, analüüsib hindamisnõukogu kõrgkooli tugevusi ja parendusvaldkondi ning otsustab, et kõrgkooli juhtimine, töökorraldus, õppe- ja teadustegevus ning õppe- ja uurimiskeskond vastavad nõuetele ning akrediteerib kõrgkooli seitsmeks aastaks, või otsustab, et kõrgkooli juhtimises, töökorralduses, õppe- ja teadustegevuses või õppe- ja uurimiskeskonnas esinevad puudused, annab juhiseid nende kõrvaldamiseks ning akrediteerib kõrgkooli kolmeks aastaks.
 - 43.3. Kui viis kuni kaheksa standardit on hinnanguga „osaliselt vastav“ ja ülejäänud standardid on hinnanguga 'vastav', otsustab hindamisnõukogu hinnangu, et kõrgkooli juhtimises, töökorralduses, õppe- ja teadustegevuses või õppe- ja uurimiskeskonnas esinevad puudused, annab juhiseid nende kõrvaldamiseks ning akrediteerib kõrgkooli kolmeks aastaks.
 - 43.4. Kui üheksa kuni kaksteist standardit on hinnanguga „osaliselt vastav“ ja ülejäänud standardid on hinnanguga „vastav“, analüüsib hindamisnõukogu kõrgkooli tugevusi ja parendusvaldkondi ning otsustab hinnangu, et kõrgkooli juhtimises, töökorralduses, õppe- ja teadustegevuses või õppe- ja

uurimiskeskonnas esinevad puudused, annab juhiseid nende kõrvaldamiseks ning akrediteerib kõrgkooli kolmeks aastaks, või otsustab, et kõrgkooli juhtimine, töökorraldus, õppe- ja teadustegevus ning õppe- ja uurimiskeskond ei vasta nõuetele, ning ei akrediteeri kõrgkooli.

43.5. Kui üks kuni kaks standardit on hinnanguga „ei vasta“, analüüsib hindamisnõukogu kõrgkooli tugevusi ja parendusvaldkondi ning otsustab, et kõrgkooli juhtimises, töökorralduses, õppe- ja teadustegevuses või õppe- ja uurimiskeskonnas esinevad puudused, annab juhiseid nende kõrvaldamiseks ning akrediteerib kõrgkooli kolmeks aastaks, või otsustab, et kõrgkooli juhtimine, töökorraldus, õppe- ja teadustegevus ning õppe- ja uurimiskeskond ei vasta nõuetele, ning ei akrediteeri kõrgkooli.

43.6. Kui vähemalt kolm standardit on hinnanguga „ei vasta“, otsustab nõukogu hinnangu, et kõrgkooli juhtimine, töökorraldus, õppe- ja teadustegevus ning õppe- ja uurimiskeskond ei vasta nõuetele, ning ei akrediteeri kõrgkooli.

43¹. Kui hindamisnõukogu kaalub kahe akrediteerimisotsuse vahel ning leiab, et teatud tingimuse täitmisel kõrgkooli poolt oleks võimalik võtta vastu positiivsem otsus, võib ta sellise otsuse vastu võtta kõrvaltingimusega haldusmenetluse seaduse § 53 mõttes.

43¹.1. Kui hindamisnõukogu võtab otsuse vastu kõrvaltingimusega, toob hindamisnõukogu oma otsuses välja konkreetseid puudused, mis on kõrvaltingimuse seadmise aluseks, ning määrab tähtaja, milliseks kuupäevaks peab kõrgkool esitama aruande kõrvaltingimuse täitmise kohta.

43¹.2. Kõrvaltingimuse täitmise hindamiseks kaasab HAKA 2-3 eksperti. HAKA viib kõrvaltingimuse täitmise hindamise läbi hiljemalt kuue kuu jooksul pärast hindamisnõukogu otsuses määratud kuupäeva.

43¹.3. Hindamiskomisjoni liikmed, kes hindavad kõrvaltingimuse täitmist, annavad aruandes hinnangu, kas kõrvaltingimuses toodud puudused on „täielikult kõrvaldatud“, „olulisel määral kõrvaldatud“, „osaliselt kõrvaldatud“, „ei ole kõrvaldatud“.

43¹.4. Kui kõik puudused on täielikult või olulisel määral kõrvaldatud, võtab hindamisnõukogu vastu otsuse, et kõrvaltingimus on täidetud. Kui kõik puudused on kõrvaldatud osaliselt, analüüsib hindamisnõukogu puuduste kaalu ning võtab vastu otsuse, et kõrvaltingimus ei ole täidetud või võtab vastu otsuse, et kõrvaltingimus on täidetud. Kui vähemalt üks puudustest ei ole kõrvaldatud, otsustab hindamisnõukogu, et kõrvaltingimus ei ole täidetud.

43¹.5. Kui hindamisnõukogu otsustab, et kõrvaltingimus ei ole täidetud võib hindamisnõukogu tunnistada vastavalt HMS § 53 lg 3 algse hindamisotsuse kehtetuks või kehtestada uue kõrvaltingimuse. HMS § 66 lg 2 p 3 ning lg 3 kohaselt võib haldusakti, mis andmise ajal oli õiguspärane, tunnistada tagasiulatuvalt kehtetuks juhul, kui haldusaktiga on seotud lisakohustus ja isik ei ole seda täitnud.

43². Kui hindamisnõukogu võtab vastu otsuse akrediteerida kõrgkool seitsmeks aastaks, antakse talle HAKA kvaliteedimärk vastavalt HAKA kvaliteedimärgi statuudile, mille kinnitab HAKA juhataja oma korraldusega. Kui hindamisnõukogu võtab vastu otsuse akrediteerida kõrgkool seitsmeks aastaks

kõrvaltingimusega, antakse talle HAKA kvaliteedimärk pärast seda kui hindamisnõukogu võtab vastu otsuse, et kõrvaltingimus on täidetud.

44. Hindamisnõukogu toob otsuses välja:

44.1. kõrgkooli tugevused, mis on standardi taset ületavad saavutused;

44.2. parendusvaldkonnad ja soovitused, mis viitavad vajakajäämistele standardi nõuete täitmisel ning mõjutavad nõukogu otsuse kujunemist;

44.3. arenguvõimalused, mis ei sisalda viidet mittevastavusele standardiga ega mõjuta nõukogu otsuse kujunemist.

45. Kui komisjon on mõne standardi juurde lisanud märke „tunnustust vääriv“, toob hindamisnõukogu vastava(d) tunnustuse(d) ära ka otsuse juures.

46. HAKA büroo edastab hindamisnõukogu otsuse koos hindamisaruandega kõrgkoolile elektrooniliselt kahe nädala jooksul alates otsuse tegemise kuupäevast. Kui hindamisnõukogu on teinud otsuse kõrgkooli mitte akrediteerida, teavitab HAKA sellest mõistliku aja jooksul ka Haridus- ja Teadusministeeriumi.

47. Ühe nädala jooksul alates otsuse ja hindamisaruande edastamisest kõrgkoolile avalikustab HAKA oma koduleheküljel otsuse koos hindamisaruande ja eneseanalüüsi aruandega.

VIII. HAKA poolt läbiviidavate akrediteerimistoimingute ja hindamisnõukogu otsuse vaidlustamine

48. Isikul, kes leiab, et HAKA poolt läbi viidavate hindamistoimingutega või hindamisnõukogu otsusega on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on võimalik esitada vaie haldusmenetluse seaduses sätestatud korras. Vaie esitatakse hindamisnõukogule kolmekümne päeva jooksul pärast seda, kui vaide esitaja vaidlustatavast toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama.

49. Hindamisnõukogu saadab vaide hindamisnõukogu vaidekomisjonile⁴, kes esitab viie päeva jooksul vaide saamisest nõukogule kirjaliku erapooletu arvamuse vaide põhjendatuse osas. Hindamisnõukogu lahendab vaide kümne päeva jooksul selle saamisest, võttes arvesse vaidekomisjoni põhjendatud seisukohta. Kui vaiet on vaja täiendavalt uurida, võib hindamisnõukogu vaide läbivaatamise tähtaega pikendada kuni kolmekümne päeva võrra.

50. HAKA hindamisnõukogu otsuse vaidlustamine on võimalik kolmekümne päeva jooksul alates selle kätte toimetamisest, esitades kaebuse Tallinna Halduskohtu Tallinna kohtumajja halduskohtumenetluse seaduses sätestatud korras.

⁴ HAKA hindamisnõukogu vaidekomisjoni moodustamise kord ja tööpõhimõtted on kirjeldatud regulatsioonis „Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri kõrghariduse hindamisnõukogu ja vaidekomisjoni moodustamise kord“, mis on leitav HAKA kodulehelt.

IX. Järeltegevused

51. HAKA lähtub eeldusest, et vastutus hindamisaruandes välja toodud probleemide lahendamise ning pideva parendustegevuse eest lasub kõrgkoolil. HAKA palub esitada seitsmeaastase akrediteeringu saanud kõrgkoolil kaks aastat pärast institutsionaalse akrediteerimise otsuse vastu võtmist hindamisnõukogus kirjaliku ülevaate hindamisaruandes esitatud ettepanekute alusel kavandatud ja ellu viidud tegevuste ning nende tulemuste kohta.
52. Kui nõukogu on vastavalt punktile 43.7. lisanud akrediteerimisotsusele kõrvaltingimuse, esitab kõrgkool otsuses määratud kuupäevaks nõukogule aruande kõrvaltingimuses kirjeldatud puuduse kõrvaldamise kohta. Nõukogu kaasab kõrvaltingimuse täitmise hindamisse hindamiskomisjoni liikmeid.

X. Välisriigi pädeva hindamisasutuse kaasamine

53. Kui kõrgkool soovib, et institutsionaalse akrediteerimise viiks läbi välisriigi pädev hindamisasutus (edaspidi *hindamisasutus*), esitab ta hiljemalt kaks aastat enne kehtiva akrediteeringu lõppkuupäeva HAKA-le motiveeritud taotluse nimetatud hindamisasutuse kaasamiseks, mis sisaldab järgnevat informatsiooni:
 - 53.1. hindamisasutuse nimi ja kontaktid, sh veebiaadress;
 - 53.2. hindamisasutuse nõusolek akrediteerimise läbiviimiseks ja kulude prognoos;
 - 53.3. kavandatava akrediteerimise protseduuri (sh ajakava) ja nõuete kirjeldus.
54. Kõrgkool võib akrediteerimist tellida rahvusvaheliselt tunnustatud hindamisasutuselt, kes on täitnud järgmised tingimused:
 - 54.1. Hindamisasutusel on kõrgkooli institutsionaalse hindamise kogemus.
 - 54.2. Akrediteerimise protseduur ja nõuded on läbipaistvad ja kooskõlas Euroopa kõrgharidusruumi kvaliteedikindlustamise standardite ja suunistega, hindamisasutus kuulub soovitatavalt Euroopa kvaliteediagentuuride registrisse EQAR.
 - 54.3. Institutsionaalse akrediteerimise raames viiakse läbi ka valimipõhine õppekavade hindamine.
55. Hindamisnõukogu võtab ühe kuu jooksul taotluse esitamisest vastu põhjendatud otsuse hindamisasutuse sobivuse kohta institutsionaalset akrediteerimist läbi viima.
56. Kui HAKA annab hindamisasutuse kasutamisele oma kooskõlastuse, sõlmib ta kõrgkooli ja hindamisasutusega kolmepoolse lepingu, mis sätestab poolte õigused ja kohustused institutsionaalse akrediteerimise protsessi vältel ning kulude hüvitamise korra.
57. Hindamisaruande esitab hindamisasutus HAKA-le.
58. Kui hindamisaruandes esinevad olulised puudused ja selle põhjal ei ole võimalik võtta vastu Eesti seadusandlusega kooskõlas olevat lõppotsust, on hindamisnõukogul õigus saata aruanne hindamisasutusele tagasi täiendamiseks ja parandamiseks.

59. Kui hindamisaruande põhjal on võimalik võtta vastu Eesti seadusandlusega kooskõlas olev lõppotsus, teeb hindamisnõukogu ühe järgnevatest põhjendatud otsustest:
- 59.1. akrediteerida kõrgkool seitsmeks aastaks;
 - 59.2. akrediteerida kõrgkool kolmeks aastaks;
 - 59.3. kõrgkooli mitte akrediteerida.
60. Selles peatükis kirjeldatud toimingute ning hindamisnõukogu lõppotsuste vaidlustamine toimub vastavalt peatükis IX sätestatud korrale.

XI. Rakendussätted

61. Kõrgkoolid, mis said institutsionaalse akrediteerimise esimeses voorus kolmeaastase akrediteeringu, läbivad kordushindamise vastavalt dokumendi „Institutsionaalse akrediteerimise tingimused ja kord“ perioodil 01.04.2011–02.02.2018 kehtinud versioonile.
62. Käesoleva juhendi standardisse ja suunistesse sisse viidud muudatused on kohustuslikud kõrgkoolidele, mille puhul institutsionaalse akrediteerimise hindamiskülastus on kavandatud alates 1. septembrist 2021. Teistel juhtudel on muudatuste arvestamine soovituslik.
63. Muudatused käesolevas juhendis viib hindamisnõukogu sisse pärast huvigrupidelt saadud tagasisidet esmastele muudatusettepanekutele ja nende põhjendustele.